

protiv katoličke crkve i protiv papinstva infernalne klevete i laži. U godini 1933. izašle su među ostalim brošure: »Da li je Isus Hristos bio socijalista-revolucionar?«; »Učenje dvanaest apostola«; »Kalendar za prostu godinu 1933.« Ova biblioteka nema nikakve niti naučne niti pučko-prosvjetne vrijednosti.

Vesnik Srpske crkve, organ srpskog pravoslavnog svešteničkog udruženja, novembar i decembar 1932. Lj. M. Bogičević piše o »Crkvenom živopisu (slikarstvu)« na strani 453—456., pa među ostalim veli: »Naša nacija je dala velike vojskovođe, državnike, i jerarhe. Ona će dati i velike slikarske umetnike, koji će pod okriljem svete crkve dati nova remek djela.« — T. Marinković napisao je članak: »Pojava i širenje hrišćanstva«. Dr. M. Arkadijević, liječnik, objelodanio je oduži članak pod naslovom »Neizbežni i radosni dan uskrsa mrtvih i suda Božjega strašnog ide...« Odmah u početku kaže pisac, da se ovaj dan približava »brzinom zemljine kugle po svome kružnom putu — 30 km u sekundi, a to je 50 puta brže nego tane i topovsko djule!« Pisac dalje kaže, da će ljudi prije sudnjeg dana »crkavati od straha.« Ljuti se na pukovnika u Petrogradu Beiningena i na Bostupić—Švarca, koji »sebi na pogibiju« govore, da je »antihrist već došao.« To znači, da je »stalno 3 i po godine do drugog dolaska Gospoda, a to je ne smelo, već divlje!« Pisac se ne slaže niti sa Vladimirom Solovjevom, koji je kazao pred svoju smrt, da »ne više nego 200 godina svet neće postojati pod bremenom grijehova i ruševinom lažnih učenja. Ali mi pravoslavni hrišćani znamo, da kod Boga hiljadu godina je kao dan jučerašnji i da približavati i udaljiti dan suda zavisi od dobre ili zle volje ljudi.« Ako dakle ljudi »postignu duh evanđelja i otpočinu ispunjavati na praktici principe evanđelja, i dan suda bio bi odmaknut u dubinu vekova. Obratno, ako bi umesto blagovoljenja ljudi bili ozlojeđeni i otpočinu pokazivati zlu volju gazeći božanstvene i čovečje zakone, i sud Božji odmah će se približavati i može nastupiti epilog — poslednja vremena (antihristove 3 i po godine). Sud Božji »ne će zakasniti«, jer dolazi brzinom od 10.800 km na sat. Kao sredstva, koja nas pripremaju na sud božji preporuča pisac: spomen o smrti, svakodnevno pažljivo čitanje biblije i osobito sv. evanđelja, »neprestana Isusova molitva«, sveti postovi crkve i uopšte uzdržavanje u jelu i piću, bdenje (prema silama nespavanje noću), bogomišljenje i ispunjavanje u poslu zaveta evanđelja.« — Vrlo je zanimiv članak Lj. M. Bogičevića (517—521), pod naslovom »Jeremijade«, u kojem se tuži, kako najbogatiji krajevi naši, u »kojima su bezbrižno živela naša braća (sveštenici), danas su u takvom stanju, da sveštenici po godinu i više dana nisu primili platu od svojih opština! Ima sveštenika da mesečno primaju jedva 300 din.« Nekada su sveštenici bili čisto obučeni, a danas ih »sretamo u izbledelim, zakrpljenim, gotovo neuljudnim mantijama, sa dubokim brazdama briga na licu. Sveštenička deca nekad su išla na visoke škole«, a danas »polovina svešteničke dece nema mogućnosti da se školuje.« Pisac se nadalje tuži na birokra-

ciju, koja je uvedena u pravoslavnu crkvu po novom ustavu. »Samo neke sednice, pozivi, veliki zapisnici, rešavanja. Kucaju pišaće mašine, akta idu od jedne ustanove do druge, klepet mlina zaglušio uši, ali brašna nema. Birokratske ustanove sa poslovnica i izborima, kancelarijama i propisima toliko su komplikovale poslove, da se u njima ne može snaći. Jedino, što se jasno vidi jeste, da je živi duh Hristov okovan. Forma je zatvorila suštinu, od ljuske se ne vidi jezgra! A te glomazne ustanove skupo materijalno koštaju.« — Bogičević dalje ističe, da samostalnost bogoslovnog fakulteta »nije u volji nekim našim crkvenim krugovima. Oni bi hteli da i tu prostru svoju vlast. Zbog takvih vlastoljubivih želja bio je u pitanju opstanak fakulteta. Crkvena vrlo važna duhovna pozicija morala se očajnički braniti. Od koga? — Od crkvenih ljudi!« — Služba parohijskog sveštenstva stavlja se namjerno u sasvim podređeno mjesto. — U posljednje vrijeme »sujeta« sve više baca u vrtoglavicu neke ljude u crkvi. »Pre neki dan je jedan provincijski list govorio sa bolom o sablažnjivom dejstvu nekog crkvenog veliko dostojnika, koji je doputovao u automobilu, da propoveda u crkvi o milosrđu i jednakosti, o skromnom životu i postu! Posle divne propovedi opet je seo u skupoceni automobil i otputovao za svoje mesto službovanja. Narod, koga je pritisla nemaština, glad i nevolja, uzdahnuo je u huktanju automobila i dočacio: »Vraču iscelisja sam.« — Protojerej Jovan Hadži-Vidojković, profesor gimnazije u Nišu, piše članak pod naslovom »Samoživost i samožrtvovanje« (521—535). Članak je napisan prilikom godišnje slave Save svetitelja. Pisac u uvodu kaže, kako se »nad vaskolikim srpskim nebom« razliježe granit nada i »krvna zakletva, da će

Procvetati srpska slava
 Pobediće Srbin lava,
 Što je reko Sveti Sava
 Nad Srbijom negda glava!«

Pisac nadalje prikazuje, kako »samoživost nagriza srpski hrast«, govori o nedopuštenom egoizmu, o egoisti i vjeri i o »samožrtvovanju«.

Naše bogoslovske revije

»Nova Revija« vjeri i nauci, izlazi šest puta na godinu, cijena Din 60, za dake Din 30, za inozemstvo Din 75, uprava franjevački samostan Makarska, uređuju profesori franjevačke bogoslovije u Makarskoj. Godina 1932, br. 1—5. Spominjemo samo važnije članke: O. dr. Fra Petar Grabić »Odsjev pračovječne kulture« (str. 2—17), »Kulturna kriza i vjera u Boga« (97—107); dr Catholicus »Sukob dviju ideja t. j. fašizma i Svete Stolice i njegov rezultat god. 1931« (18—24); Radić fr. Ignacije »Kultura volje« (25—38); O. dr. fra Karlo Eterović »Jedno književno otkriće« obrana Kačićeve originalnosti historije slovinskih kraljeva protiv »Anonymusa«, koji je u »Jugoslavenskom Glasniku« postavio tezu, da je tu historiju Kačić